

Erisät

Alla laaditud 25.07.2022

Sisukord

Kassapõhise käibemaksuarvestuse erikord	3
<i>Teavitamine</i>	3
<i>Käibe tekkimise aeg</i>	4
<i>Sisendkäibemaksu mahaarvamine</i>	5
<i>Kassapõhisest käibemaksuarvestusest loobumine</i>	5
<i>Üleminek üldkorra rakendamiselt erikorra rakendamisele ja vastupidi</i>	6
<i>Välistused kassapõhisest käibemaksuarvestusest</i>	7
<i>Lisanõuded arvetele alates 01.07.2022</i>	8

Kassapõhise käibemaksuarvestuse erikord

KASSAPÕHISE KÄIBEMAKSUARVESTUSE ERIKORRA RAKENDAMISE TINGIMUSED

Alates 01.01.2011 jõustunud käibemaksuseaduse muudatuse kohaselt võivad kassapõhise käibemaksuarvestuse erikorra (edaspidi erikord) rakendamise valida kõik käibemaksukohustuslased, kelle maksustatav käive ei ületanud eelmisel kalendriaastal ega jooksva kalendriaasta algusest arvates 200 000 eurot. Nimetatud piirmäära arvestust peab maksukohustuslane kassapõhiselt ja arvesse ei võeta põhivara vöörandamist ja kinnisasja juhuslikku kaubana vöörandamist.

Kuni 31.12.2010 kehtinud korra kohaselt võis kassapõhist käibemaksuarvestust rakendada üksnes füüsilisest isikust ettevõtja arvestamata maksustatava käibe suurust aastas.

KÄIBEMAKSUKOHUSTUSLASENA REGISTREERIMISE AJA KINDLAKS MÄÄRAMINE

Erikorra rakendamist sooviv isik peab käibemaksukohustuslasena registreerimiskohustuse piirmäära (alates 01.01.2018. a 40 000 eurot) arvestust kassapõhiselt. Tehingule, millega nimetatud piirmäär ületatakse, tuleb lisada käibemaks kogu tehingu ulatuses.

NÄIDE. REGISTREERIMISKOHUSTUSE TEKKIMISE PIIRMÄÄRA ARVESTUS

Kaup lähetati	20.01	Summas 30 000 eurot	Tasumine 17.02	Summas 30 000 eurot
Teenus osutati	10.02	Summas 5000 eurot	Tasumine 18.03	Summas 5000 eurot
Kaup lähetati	01.04	Summas 5100 eurot	Tasumine 01.05	Summas 5100 eurot
		Kokku 40 100 eurot		Kokku 40 100 eurot

Seega kassapõhise arvestuse korral ületas käive 40 000 eurot 1. mail (üldkorra rakendamisel 1. aprillil). Kõigile sama päeva (1. mai) arvetele peab maksukohustuslane lisama käibemaksu.

Kassapõhist käibemaksuarvestust rakendavad käibemaksukohustuslased peavad alates 01.11.2014 esitama käibedeklaratsiooni koos lisaga (KMD INF). Vormi KMD INF1 enam esitama ei pea.

Teavitamine

Erikorra rakendamise soovist peab isik kirjalikult teavitama (nt digiallkirjastatuna e-posti teel, allkirjastatuna paberandjal) maksuhaldurit, kas enda maksukohustuslasena registreerimise taotluse esitamisel või hiljemalt erikorra rakendamisele eelneval maksustamisperioodil. Kirjalikus teatises tuleb märkida maksustamisperiood, millest alates ta hakkab erikorda rakendama. Kui maksustatava käibe piirmäär on ületatud põhivara ja/või kinnisasja juhusliku kaubana võõrandamise tulemusel, on soovitatav menetluse kiirendamiseks lisada teavitusele eelpool nimetatud tehingute toimumise kohta lisadokumendid.

Käibe tekkimise aeg

Kuni 30.06.2022

Käibe tekkimise ajana käsitatakse päeva, kui tehti KMS § 11 lõike 1 punktis 2 või 3 nimetatud toiming, s.t käive on tekkinud kauba või teenuse saajalt makse laekumisel (välja arvatud allpool nimetatud erandid) või omatarbe puhul kauba lähetamisel või kättesaadavaks tegemisel või teenuse osutamisel.

Kui erikorda rakendavast maksukohustuslasest sõltumatul põhjusel ei ole võõrandatud kauba või osutatud teenuse eest kauba lähetamisele või kättesaadavaks tegemisele või teenuse osutamisele järgnenud kahe kalendrikuu jooksul tasutud, on **kuni 30.06.2022** käibe tekkimise ajaks kauba lähetamisele või kättesaadavaks tegemisele või teenuse osutamisele järgneva kolmanda kalendrikuu esimene päev (KMS § 44 lg 5, rakendub ka juhul, kui maksukohustuslase maksustamisperioodiks on kvartal).

NÄIDE 1

Kui jaanuaris lähetatud kauba eest ei ole tasutud veebruari ja märtsi jooksul, on käibe tekkimise ajaks 1. aprill ja käive kuulub deklareerimisele aprillikuu kohta esitataval käibedeklaratsioonil (edaspidi KMD) tähtajaga 20. mai (kui maksustamisperioodiks on kvartal, siis II kvartali kohta esitataval KMD-l tähtajaga 20. juuli).

Kauba tasuta võõrandamisel on käibe tekkimise ajaks päev, mil kaup saajale lähetatakse või kättesaadavaks tehakse. Kui lähetatud kaupade ja osutatud teenuste eest ei ole tasutud ning erikorda rakendav maksukohustuslane kustutatakse käibemaksukohustuslaste registrist, loetakse käive toimunuks maksustamisperioodil, mille eest viimane KMD kuulub esitamisele.

NÄIDE 2

Maksukohustuslane esitas avalduse enda käibemaksukohustuslaste registrist kustutamiseks alates 1.

aprillist. Kui jaanuaris lähetatud kauba eest ei ole ka veel märtsis tasutud, loetakse käive toimunuks märtsis ehk siis käive kuulub deklareerimisele märtsikuu KMD-I tähtajaga 20. aprill.

Alates 01.07.2022

Käibe tekkimise ajana käsitatakse päeva, kui tehti KMS § 11 lõike 1 punktis 2 või 3 nimetatud toiming, s.t käive tekib kauba või teenuse saajalt makse laekumisel (**kaasa arvatud juhul, kui võõrandatud kauba või osutatud teenuse eest ei ole tasu laekunud kahe kalendrikuu jooksul, kuid välja arvatud allpool nimetatud erandid**) või omatarbe puhul kauba lähetamisel või kättesaadavaks tegemisel või teenuse osutamisel.

Kauba tasuta võõrandamisel on käibe tekkimise ajaks päev, mil kaup saajale lähetatakse või kättesaadavaks tehakse. Kui lähetatud kaupade ja osutatud teenuste eest ei ole tasutud ning erikorda rakendav maksukohustuslane kustutatakse käibemaksukohustuslaste registrist, loetakse käive toimunuks maksustamisperioodil, mille eest viimane KMD kuulub esitamisele.

NÄIDE

Maksukohustuslane esitas avalduse enda käibemaksukohustuslaste registrist kustutamiseks alates 1. aprillist. Kui jaanuaris lähetatud kauba eest ei ole ka veel märtsis tasutud, loetakse käive toimunuks märtsis ehk siis käive kuulub deklareerimisele märtsikuu KMD-I tähtajaga 20. aprill.

Sisendkäibemaksu mahaarvamine

Sisendkäibemaksu mahaarvamise õigus tekib ettevõtluses maksustatava käibe tarbeks soetatud kauba või saadud teenuse eest tasumisel, s.t kui kauba soetamise või teenuse saamise eest tasutud ei ole, siis sisendkäibemaksu mahaarvamise õigus puudub.

NÄIDE

Kaup soetati ettevõtluses maksustatava käibe tarbeks 30. aprillil, mille eest toimus tasumine 6. mail. Sel juhul tekib sisendkäibemaksu mahaarvamise õigus maikuu KMD-I.

Kauba soetamise või teenuse saamise eest osalisel tasumisel on sisendkäibemaksu õigus maha arvata kauba või teenuse eest tasutud osas.

Kassapõhisest käibemaksuarvestusest loobumine

Kassapõhisest käibemaksuarvestusest loobumine võib olla kas vabatahtlik või kohustuslik.

Vabatahtlikul, s.t maksukohustuslase maksustatav käive ei ületa kalendriaasta algusest arvates 200 000 eurot, loobumisel teavitab maksukohustuslane sellest kirjalikult maksuhaldurit hiljemalt loobumisele eelneval maksustamisperioodil.

Näide

Maksukohustuslane soovib loobuda kassapõhisest käibemaksuarvestusest alates 1. juunist. Sel juhul tuleb teavitus esitada hiljemalt maikuu jooksul.

Maksukohustuslasel on kohustus erikorra rakendamisest loobuda, kui maksukohustuslase maksustatav käive ületab kalendriaasta algusest arvates 200 000 eurot. Nimetatud suuruses käibe tekkimisele järgneva kalendrikuu esimesest kuupäevast erikorda ei rakendata, s.t maksukohustuslane peab hakkama rakendama üldkorda (tekkepõhist käibemaksuarvestust). Maksustatava käibe piirmäära arvestamisel ei võeta arvesse põhivara võõrandamist ja kinnisasja juhuslikku kaubana võõrandamist.

Kohustuslikul erikorra rakendamisest loobumisel teavitab maksukohustuslane sellest kirjalikult maksuhaldurit hiljemalt esimesel maksustamisperioodil, millest alates loobuti erikorra rakendamisest.

Näide

Erikorda rakendaval maksukohustuslasel täitub maksustatava käibe piirmäär aprillis. Sel juhul on maksukohustuslasel kohustus esitada maksuhaldurile teavitus hiljemalt maikuu jooksul.

Üleminek üldkorra rakendamiselt erikorra rakendamisele ja vastupidi

ÜLEMINEK ÜLDKORRA RAKENDAMISELT ERIKORRA RAKENDAMISELE JA VASTUPIDI

Üleminekul üldkorra rakendamiselt erikorra rakendamisele või vastupidi lähtutakse käibe tekkimise aja ja sisendkäibemaksu mahaarvamise aja määratlemisel nendest reeglitest, mis kehtisid vastavalt kas kauba lähetamise ja kättesaadavaks tegemise või teenuse osutamise hetkel või oma ettevõtluse tarbeks soetatud kauba või teenuse saamisel.

Näide

Maksukohustuslane loobub erikorra rakendamisest 1. maist. Kui aprillis lähetatud kauba eest toimub osaline tasumine juunis, deklareerib maksukohustuslane nimetatud kauba võõrandamise tasutud osas

juunikuu KMD-I tähajaga 20. juuli ning tasumata osa juulikuu KMD-I tähajaga 20. august (rakendub KMS § 44 lg 5), sõltumata asjaolust, et alates 1. maist rakendab maksukohustuslane käibemaksuarvetamisel üldkorda.

Näide

Maksukohustuslane teavitab, et hakkab rakendama kassapõhist käibemaksuarvestust alates 1. maist. Aprillis osutatud teenuse (laekumata) deklareerib maksukohustuslane vastavalt üldkorrale aprillikuu KMD-I.

Välistused kassapõhisest käibemaksuarvestusest

KUNI 30.06.2022

Erikorda rakendaval maksukohustuslasel ei ole õigust kassapõhist käibemaksuarvestust rakendada järgmiste tehingute ja toimingute korral (KMS § 44 lg 11):

- ✓ kauba import;
- ✓ kauba ühendusesisene käive ja ühendusesisene soetus;
- ✓ teise liikmesriigi maksukohustuslasele või piiratud maksukohustuslasele KMS § 10 lõike 4 punktis 9 nimetatud sellise teenuse osutamine, mille käibe tekkimise koht ei ole Eesti;
- ✓ ettevõtlusega tegelevalt välisriigi isikult sellise teenuse saamine, mille käibe tekkimise koht on Eesti;
- ✓ käive, kauba soetamine ja teenuse saamine, kui kauba või teenuse eest tasumine toimub lepingu, näiteks liisingulepingu alusel kauba lähetamisele või teenuse osutamisele järgneva pikema perioodi jooksul kui kolm kalendrikuud (nt pikaajalised liisingulepingud, rendilepingud, järelmaksuga müük) - **see välistus kehtib kuni 30.06.2022.**

ALATES 01.07.2022

Erikorda rakendaval maksukohustuslasel ei ole õigust kassapõhist käibemaksuarvestust rakendada järgmiste tehingute ja toimingute korral (KMS § 44 lg 11):

- ✓ kauba import;
- ✓ kauba ühendusesisene käive ja ühendusesisene soetus;

- ✓ teise liikmesriigi maksukohustuslasele või piiratud maksukohustuslasele KMS § 10 lõike 4 punktis 9 nimetatud sellise teenuse osutamine, mille käibe tekkimise koht ei ole Eesti;
- ✓ ettevõtlusega tegelevalt välisriigi isikult sellise teenuse saamine, mille käibe tekkimise koht on Eesti.

Lisanõuded arvetele alates 01.07.2022

Alates 1. juulist 2022 peab kassapõhise käibemaksuarvestuse erikorra kasutaja **käibemaksuseaduse § 37 lõike 8 punkti 10** kohaselt lisama kõigile kassapõhise käibemaksuarvestuse erikorra kohaselt maksustatavate kaupade ja teenuste müügiarvetele märke "kassapõhine käibemaksuarvestus".

Märke lisamise kohustus ei sõltu sellest, kas ostja kasutab tekkepõhist või kassapõhist käibemaksuarvestuse korda.